

REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (UE) 2021/1600**z dnia 29 kwietnia 2021 r.****zawierająca uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności za rok budżetowy 2019**

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając swoją decyzję w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności za rok budżetowy 2019,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 16 stycznia 2019 r. w sprawie unijnej procedury wydawania zezwoleń na dopuszczenie pestycydów do obrotu ⁽¹⁾,
 - uwzględniając art. 100 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,
 - uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A9-0097/2021),
- A. mając na uwadze, że zgodnie z zestawieniem dochodów i wydatków ⁽²⁾ Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (zwanego dalej „Urzędem”) jego ostateczny budżet na rok budżetowy 2019 wyniósł 80 736 785,59 EUR, co stanowi wzrost o 1,96 % w porównaniu z 2018 r.; mając na uwadze, że budżet Urzędu pochodzi głównie z budżetu Unii ⁽³⁾;
- B. mając na uwadze, że w swoim sprawozdaniu dotyczącym rocznego sprawozdania finansowego Urzędu za rok budżetowy 2019 (zwanym dalej „sprawozdaniem Trybunału”) Trybunał Obrachunkowy (zwany dalej „Trybunałem”) stwierdza, iż uzyskał wystarczającą pewność, że roczne sprawozdanie finansowe Urzędu jest wiarygodne oraz że operacje leżące u jego podstaw są legalne i prawidłowe;

Zarządzanie budżetem i finansami

1. zauważa z zadowoleniem, że wysiłki związane z monitorowaniem budżetu w ciągu roku budżetowego 2019 doprowadziły do osiągnięcia wskaźnika wykonania budżetu w wysokości 99,99 %, co oznacza nieznaczny spadek o 0,01 % w porównaniu z rokiem 2018; ponadto odnotowuje, że wskaźnik wykonania środków na płatności wyniósł 91,45 %, co oznacza nieznaczny wzrost o 0,15 % w porównaniu z rokiem 2018;
2. zwraca się do Komisji o przyznanie Urzędowi, w należycie uzasadnionych przypadkach, zestawu środków umożliwiających mu wykorzystanie budżetu w sposób jak najbardziej skuteczny, który obejmowałby m.in. możliwość zatrudniania pracowników kontraktowych poza planami zatrudnienia, na czas ograniczony i w ramach rocznej puli środków budżetowych Urzędu; uważa, że taka elastyczność umożliwiłaby szybsze nadrobienie nagromadzonych zaległości wynikających z większego nakładu pracy w różnych obszarach, głównie z powodu dużej luki w zdolności zasobów kadrowych;

Wyniki

3. zauważa, że Urząd stosuje kluczowe wskaźniki skuteczności działania w swoim kompleksowym podejściu do zarządzania opartego na wynikach w celu pomiaru wartości dodanej wynikającej z jego działalności, w szczególności w odniesieniu do wymiany informacji naukowych; zauważa ponadto, że Urząd stosuje inne kluczowe wskaźniki skuteczności działania w celu poprawy zarządzania budżetem; zauważa, że w 2019 r. nie usunięto ani nie dodano żadnych wskaźników;
4. z satysfakcją odnotowuje dobre wyniki osiągnięte przez Urząd pod względem obecności w mediach społecznościowych oraz fakt, że w 2019 r. rozpatrzono ponad 500 pytań dotyczących produktów regulowanych;
5. zauważa, że Urząd przeprowadził w 2020 r. ocenę zewnętrzną w kontekście opracowania nowej strategii na 2027 r., aby ocenić poziom realizacji obecnej strategii i zapewnić integrację dodatkowych inicjatyw;
6. zachęca Urząd do dalszej cyfryzacji oferowanych usług jako sposobu na ograniczenie biurokracji;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2019)0023.

⁽²⁾ Dz.U. C 107 z 31.3.2020, s. 245.

⁽³⁾ Dz.U. C 107 z 31.3.2020, s. 245.

7. z zadowoleniem zauważa, że Urząd dzieli zasoby i działania z Europejską Agencją Chemikaliów, Europejską Agencją Środowiska, Europejską Agencją Leków i Europejskim Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób w ramach tego samego klastra polityki, pod kierownictwem Dyrekcji Generalnej ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności, Dyrekcji Generalnej ds. Środowiska i Dyrekcji Generalnej ds. Informatyki; zauważa, że Urząd aktywnie uczestniczy w inicjatywie sieci agencji Unii Europejskiej dotyczącej identyfikacji, wdrażania i monitorowania wspólnych usług, co doprowadziło również do szeregu wspólnych działań i projektów, zwłaszcza w dziedzinie wspólnych zamówień; zdecydowanie zachęca Urząd do aktywnego poszukiwania dalszych i szerszych płaszczyzn współpracy z agencjami Unii;
8. zauważa z zaniepokojeniem, że Urząd, należący do unijnych agencji regulacyjnych oceniających ryzyko związane z produktami regulowanymi, nie otrzymuje środków wystarczających do skutecznego wykonywania obowiązków; nalega, aby Urzędowi przyznano zasoby wystarczające do realizacji jego zadań;
9. podkreśla, że w 2019 r. Parlament przyjął 16 sprzeciwów wobec przywozu genetycznie zmodyfikowanych roślin przeznaczonych do zastosowania w żywności i paszy; podkreśla, że jedną z przyczyn tych sprzeciwów są braki w ocenie ryzyka przeprowadzonej przez panel Urzędu ds. organizmów modyfikowanych genetycznie; wzywa Urząd do pilnego zajęcia się tymi brakami oraz do ich usunięcia; mając na uwadze, że braki te obejmują między innymi brak badania oddziaływania różnych substancji występujących w połączeniu ze sobą pochodzących z pozostałości herbicydów, toksyn *Bacillus thuringiensis* (Bt) i składników roślinnych, wpływ zwiększonej szybkości opryskiwania herbicydami uzupełniającymi na ogólne bezpieczeństwo genetycznie zmodyfikowanej rośliny, a także brak odpowiednich badań toksyczności białek Bt;
10. z zadowoleniem stwierdza, że Urząd przyczynia się do poprawy bezpieczeństwa łańcucha żywnościowego i paszowego w Unii oraz podejmuje znaczne wysiłki, aby zapewnić unijnym podmiotom zarządzającym ryzykiem kompleksowe, niezależne i aktualne doradztwo naukowe w kwestiach związanych z łańcuchem żywnościowym, jasno informować opinię publiczną o wynikach swojej działalności i informacjach stanowiących ich podstawę, a także współpracować z zainteresowanymi stronami i partnerami instytucjonalnymi w celu promowania spójności i zaufania do systemu bezpieczeństwa żywności;
11. podkreśla, że w 2019 r. Urząd sfinalizował 838 zapytań dzięki opiniom naukowym, sprawozdaniom technicznym i publikacjom uzupełniającym;
12. z niepokojem zauważa, że w sprawozdaniu specjalnym nr 2/2019⁽⁴⁾ Trybunał stwierdził, iż wzrost liczby wniosków o zezwolenie na nowe substancje doprowadził do znacznych zaległości, zwłaszcza w obszarze regulowanych składników żywności; ubolewa, że państwa członkowskie nie zawsze dostarczają Urzędowi danych potrzebnych do przeprowadzania ocen naukowych;
13. odnotowuje, że przyjęcie rozporządzenia (UE) 2019/1381⁽⁵⁾ (nowe rozporządzenie w sprawie przejrzystości), w bezpośredniej odpowiedzi na udaną europejską inicjatywę obywatelską w sprawie zakazu stosowania glifosatu, miało na celu poprawę przejrzystości oceny ryzyka w łańcuchu żywnościowym, a w szczególności zwiększenie wiarygodności, obiektywności i niezależności badań wykorzystywanych przez Urząd; zauważa, że w 2019 r. zainwestował on łącznie 3,03 ekwiwalentów pełnego czasu pracy i nieco ponad 196 000 EUR w realizację swojej polityki w zakresie niezależności i zarządzania konfliktami interesów;

Polityka kadrowa

14. zauważa, że na dzień 31 grudnia 2019 r. plan zatrudnienia zrealizowano w 97,81 % – przyjęto 5 urzędników i 308 pracowników na czas określony, podczas gdy budżet Unii przewidywał 320 stanowisk (w 2018 r. – 319 zatwierdzonych stanowisk); zauważa ponadto, że w 2019 r. Urząd zatrudnił 131 pracowników kontraktowych i 15 oddelegowanych ekspertów krajowych;

⁽⁴⁾ Sprawozdanie specjalne nr 2/2019 pt. „Zagrożenia chemiczne w żywności – unijna polityka bezpieczeństwa żywności zapewnia ochronę konsumentom, lecz stoją przed nią wyzwania” (Dz.U. C 21 z 17.1.2019, s. 7).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1381 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie przejrzystości i zrównoważonego charakteru unijnej oceny ryzyka w łańcuchu żywnościowym oraz zmieniające rozporządzenia (WE) nr 178/2002, (WE) nr 1829/2003, (WE) nr 1831/2003, (WE) nr 2065/2003, (WE) nr 1935/2004, (WE) nr 1331/2008, (WE) nr 1107/2009, (UE) 2015/2283 oraz dyrektywę 2001/18/WE (Dz.U. L 231 z 6.9.2019, s. 1).

15. uznaje, że równowaga płci wśród kadry kierowniczej wyższego szczebla Urzędu jest zadowalająca, ponieważ trzy z pięciu należących do niej osób to kobiety; zauważa jednak, że z 15 osób zasiadających w zarządzie Urzędu 4 to kobiety; apeluje do Komisji i państw członkowskich, by podczas mianowania swoich kandydatów na członków zarządu Urzędu uwzględniały znaczenie zapewnienia równowagi płci; z zaniepokojeniem odnotowuje brak równowagi geograficznej w Urzędzie, w którym 46,49 % ogółu pracowników jest tej samej narodowości; zachęca Urząd do podjęcia dalszych działań w celu zapewnienia lepszej równowagi geograficznej, ale docenia poczynione wysiłki;
16. zauważa, że w 2019 r. na wniosek o przyznanie 25 pracowników kontraktowych przyznano sześciu dodatkowych pracowników kontraktowych w celu uwzględnienia zwiększonego obciążenia pracą w obszarze ocen nowej żywności i ocen zagrożenia powodowanego roślinami wysokiego ryzyka; zauważa, że Urząd zwrócił się o dalsze zwiększenie zasobów;
17. zauważa, że Urząd przyjął politykę ochrony godności osoby i zapobiegania molestowaniu; przyjmuje do wiadomości, że Urząd zorganizował obowiązkowe szkolenia zarówno dla pracowników, jak i kadry kierowniczej, udostępnił poufne doradztwo i opublikował pierwsze sprawozdanie na temat przypadków molestowania na swojej stronie intranetowej; zauważa również, że jedynie pracownicy i oddelegowani eksperci krajowi mogą wszcząć formalną procedurę; ubolewa, że w 2019 r. Urząd zgłosił pięć przypadków molestowania – trzy formalnie, a dwa nieformalnie; zauważa, że wprowadzono procedury niezbędne do ich zbadania oraz że nie wszczęto postępowania sądowego w żadnej z tych spraw; wzywa Urząd do poinformowania, czy zostaną wdrożone jakiegokolwiek dalsze środki zapobiegające przyszłym przypadkom;
18. wzywa Urząd do dalszego rozwijania programu dotyczącego etyki w miejscu pracy poprzez opracowanie środków zapewniających ochronę sygnalistów;

Zamówienia

19. na podstawie sprawozdania Trybunału zauważa, że Urząd rozpoczął postępowanie o udzielenie zamówienia na usługi odpowiedniego lekarza, publikując zaproszenie do składania ofert i specyfikacje techniczne wyłącznie w języku włoskim, mimo że językiem roboczym Urzędu jest język angielski; zauważa również, że przedstawione w specyfikacjach technicznych warunki językowe, które oferent musi spełnić, nie były zgodne z wymogami; zauważa z zaniepokojeniem, że w rezultacie Urząd otrzymał tylko jedną ofertę; odnotowuje odpowiedź Urzędu na ustalenia Trybunału oraz środki podjęte przez Urząd, aby zapobiec powtórzeniu się tego uchybienia;

Zapobieganie konfliktom interesów i zarządzanie nimi oraz przejrzystość

20. odnotowuje z zadowoleniem wprowadzone środki i aktualnie wdrażane działania Urzędu na rzecz zapewnienia przejrzystości, zapobiegania konfliktom interesów i zarządzania nimi oraz ochrony sygnalistów; z zadowoleniem przyjmuje skuteczność kontroli *ex post* i *ex ante* wprowadzonych w celu zapobiegania konfliktom interesów, które to kontrole zapobiegły 37 przypadkom konfliktu interesów i doprowadziły do ośmiu ustaleń, z których żadne nie wymagało przyjęcia środków naprawczych;
21. zauważa, że uwaga Trybunału zawarta w jego sprawozdaniu za 2017 r. dotycząca potrzeby wzmocnienia niezależności księgowego została zamknięta według Urzędu, ale według Trybunału nadal pozostaje otwarta; przyjmuje do wiadomości odpowiedź Urzędu, że niezależność księgowego jest niekwestionowana, i wzywa Urząd do jak najszybszego uzyskania potwierdzenia przez Trybunał;
22. ubolewa, że – w odniesieniu do dwuletniego okresu karencji – Urząd wciąż uwzględnia w swojej polityce niezależności obowiązek monitorowania interesów ekspertów wyłącznie w odniesieniu do mandatu grupy naukowej, do której ekspert chce przystąpić; nie zgadza się z twierdzeniem Urzędu, że obecna polityka jest „solidnym i wyrafinowanym sposobem uniknięcia potencjalnych konfliktów”; ponownie wzywa do niezwłocznej zmiany tej polityki, tak by interesy ekspertów rozpatrywano w całym obszarze kompetencji Urzędu, o co Parlament apelował już wielokrotnie; przypomina Urzędowi, że w celu utrzymania niezależności jego paneli Urząd ma dostęp do wszelkiej niezbędnej wiedzy specjalistycznej dzięki możliwości zaproszenia ekspertów do udziału w wysłuchaniach, bez prawa ekspertów do udziału w obradach panelu i sporządzaniu konkluzji;
23. ubolewa, że finansowania przez przedsiębiorstwa badań objętych zakresem kompetencji Urzędu nie uznano za istotne dla okresu karencji, o ile finansowanie to nie przekracza 25 % łącznego budżetu na badania, którym zarządza dany ekspert lub jego zespół badawczy, oraz że próg ten odnosi się do pojedynczych źródeł finansowania, a nie do wszystkich źródeł prywatnych łącznie; ponownie wzywa do wykreślenia tego progu finansowania z polityki niezależności Urzędu, zgodnie z wielokrotnymi apelami Parlamentu; podkreśla, że całkowite pominięcie przez Urząd obaw Parlamentu dotyczących tego niedociągnięcia w polityce niezależności Urzędu jest nie do przyjęcia;

24. wzywa Urząd, by dostosował swoje praktyki do zaleceń Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 7 maja 2020 r. w sprawie 2168/2019/KR, w szczególności, w razie potrzeby, poprzez powołanie się na możliwość zakazania pracownikom wyższego szczebla zajmowania niektórych stanowisk po zakończeniu ich kadencji, ustanowienie kryteriów określających, kiedy przejście pracowników do sektora prywatnego jest niedozwolone, informowanie kandydatów na wyższe stanowiska w Urzędzie o stosowanych kryteriach oraz wprowadzenie wewnętrznych procedur, tak aby w przypadku zmiany miejsca pracy pracownik niezwłocznie tracił dostęp do informacji poufnych;

Kontrole wewnętrzne

25. zauważa, że sprawozdanie końcowe z kontroli przeprowadzonej przez służbę audytu wewnętrznego w odniesieniu do zarządzania zasobami kadrowymi i etyki zostało opublikowane w 2019 r., i odnotowuje zawarte w nim dwie bardzo ważne uwagi: jedną dotyczącą uchybień w procesie naboru i selekcji oraz drugą dotyczącą uchybień w procesie zarządzania czasem; zauważa, że w 2019 r. służba audytu wewnętrznego rozpoczęła kontrolę dotyczącą oceny i przyjmowania wyników naukowych w dziedzinie składników żywności i opakowań;
26. zauważa, że zgodnie z zaleceniem Komisji Urząd uczestniczył we wzajemnej ocenie dotyczącej zarządzania ryzykiem między agencjami Unii, zachęcając do wymiany najlepszych praktyk;
27. z zadowoleniem przyjmuje pełne wdrożenie planu działania w ramach strategii Urzędu w zakresie zwalczania nadużyć finansowych w następstwie wewnętrznej oceny ryzyka przeprowadzonej zgodnie z metodyką i wytycznymi Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych; zaleca, aby Urząd zaktualizował swoją strategię zwalczania nadużyć finansowych i plan działania służące przeciwdziałaniu ryzyku nadużyć finansowych, na które narażony jest Urząd, oraz aby przedstawił organowi udzielającemu absolutorium sprawozdanie z postępów;
28. wzywa Urząd, by dążył do rozpowszechniania wyników prowadzonych badań w społeczeństwie;

Inne uwagi

29. odnotowuje działania Urzędu zmierzające do stworzenia racjonalnego pod względem kosztów i przyjaznego dla środowiska miejsca pracy; wzywa Urząd do wzmocnienia tych wysiłków przez stosowanie się do wytycznych systemu ekozarządzania i audytu Unii Europejskiej i dążenie do większej zrównoważoności;
30. zauważa, że Urząd przyjął nową zintegrowaną politykę w zakresie bezpieczeństwa informacji, ciągłości działania, ochrony oraz zdrowia i bezpieczeństwa; z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie uwierzytelniania wieloskładnikowego oraz fakt, że konta superużytkowników były jeszcze bardziej ograniczone i przeprowadzono obowiązkowe szkolenia, aby zwiększyć bezpieczeństwo informacji w Urzędzie;
31. w odniesieniu do innych uwag towarzyszących decyzji w sprawie absolutorium, które mają charakter przekrojowy, odsyła do swojej rezolucji z dnia 29 kwietnia 2021 r. ⁽⁶⁾ w sprawie wyników, zarządzania finansami i kontroli agencji.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0215.